

Europastrategi för Saco

Antagen av Sacos styrelse den 8 juni 2021

Europastrategi för Saco

Antagen av Sacos styrelse den 8 juni 2021

Jenny Rydstedt

© Saco 2021

www.saco.se

Europastrategi för Saco

Saco är i grunden positivt till samarbetet inom den Europeiska unionen. EU är ett viktigt fredsprojekt, som i över 60 år har lyckats lösa intressekonflikter mellan demokratiska nationer i Europa på fredlig väg. Genom den fria rörligheten för varor, personer, tjänster och kapital skapas också förutsättningar för att tillsammans öka välbefindandet i Europa. Den fria rörligheten och framväxten av den inre marknaden gynnar både Sverige och Europa som helhet. Vi tjänar alla på att utländska akademiker kommer hit för att arbeta, studera eller forska. Sacoförbundens välutbildade medlemmar drar stor nytta av möjligheterna att fritt söka arbete och utbildning på annat håll i Europa.

Europa har genomgått stora förändringar under senare år. Utvidgningen av EU 2004 då tio nya länder gick med i unionen, ekonomiska kriser, flyktingkrisen 2015, flera terroråtgärder i många av medlemsländerna, globalisering och förändrade handelsrelationer i världen, Brexit och inte minst Covidpandemin har lett fram till starkt förändrade förutsättningar för den Europeiska politiken och samarbetet inom EU. Det finns idag stora sociala och ekonomiska klyftor inom unionen som måste hanteras.

Även i Europa syns tydligt en politisk utveckling där populistiska och nationalistiska partier vinner mark. Vi ser stater inom unionen som blir allt mer repressiva och inskränker yttrandefrihet, fria universitet och domstolar samt fria medier. Saco ser med oro på den oförmåga till sammanhållet agerande som EU:s medlemsstater visat i samband med till exempel ett stort antal asylsökande och hanteringen av Covidpandemin. En ökad Europeisk protektionism liksom en ökad nationell protektionism påverkar den Europeiska handelspolitiken i en riktning som Saco bedömer olyckligt då vi är övertygade om att frihandel är centralt för ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Europa behöver en fungerande inre marknad och öppna handelsrelationer med bland annat USA och Kina.

EU-medlemskapet och EU-politik

Som en följd av utvecklingen ovan har EU under snart tio år talat om nödvändigheten av en starkare social dimension i EU och kommissionen och parlamentet har visat ett allt större intresse för att på EU-nivå reglera frågor rörande arbetsmarknad och social trygghet. Detta är frågor som tidigare betraktats som nationella angelägenheter och det regleras också i EU-fördraget.

Denna utveckling har ökat trycket på Sverige som medlemsland, den svenska regeringen och inte minst arbetsmarknadens parter. Det sätter en stor press på den svenska arbetsmarknadsmodellen då stora delar av

dessa områden i Sverige inte regleras centralt via lagstiftning utan via avtal mellan parterna.

Sverige var initiativtagare till konferensen i Göteborg 2017 där medlemsländerna enades om den sociala pelaren. En uppföljande konferens sker våren 2021 i Porto vid vilken kommissionen vill öka takten i genomförandet av den sociala pelaren. Saco är i grunden positiva till genomförandet av den sociala pelaren men det får inte ske genom mer kompetensöverföring till EU. Istället för samordning och stimulanser på olika sätt har kommissionen lagt förslag till bindande lagstiftning och direktiv, och fler är att vänta. Detta sätt att reformera arbetsmarknad och social trygghet inom EU krockar med den svenska partsmodellen i fråga efter fråga.

Mål och strategi

Det kräver stora resurser att bevaka och påverka politiken inom EU. Saco har begränsade resurser och även om vi samverkar med LO och TCO samt jobbar via vårt Brysselkontor måste vi ha en tydlig prioritering.

De frågor Saco ska jobba med på EU nivå ska också ha en förankring i de prioriteringar vi gör på nationell nivå. Redan antagen verksamhetsplan och påverkansstrategi samt kongressdokument ligger till grund för prioriteringen. På det sättet kan vi maximera resurser, kompetens och nytta. Samtidigt är det viktigt att prioritera utifrån det vi tror leder till en positiv utveckling av EU och det svenska EU-medlemskapet samt gynnar akademikers arbetsmarknad.

Målsättning

- Bidra till fortsatt starkt stöd för det svenska EU-medlemskapet.
- Bidra till sysselsättning och social trygghet, fri handel och rörlighet samt demokratiutveckling i Europa.
- Skydda den svenska partsmodellen.
- Bidra till att stärka kollektivavtalsmodeller och det fackliga inflytandet i Europa.

Politiska prioriteringar

- Värna den svenska kollektivavtalsmodellen och parternas autonomi.
- Motverka kompetensöverföring inom politikområdena
- arbetsmarknad, utbildning och socialförsäkringar/pensioner. Samtidigt bidra till genomförande av den sociala pelaren via andra metoder än bindande EU-lagstiftning.
- Verka för en EU-modell för kompetensutveckling/omställning som är förenlig med den svenska kollektivavtalsmodellen.
- Verka för en fortsatt nationell reglering av arbetstagarbegreppet.
- Delta aktivt i diskussionerna om EU:s framtida finansiering
- Verka för fortsatt frihandel både inom EU och med tredje land.

Strategi

- Sacos arbete med EU-frågor sker i nära samverkan med Brysselkontoret och LO/TCO. Samverkan inom Nordens fackliga samorganisation, NFS, blir också allt viktigare då de nordiska partsmodellerna möter liknande utmaningar. Saco ska också aktivt arbeta för att utveckla relationerna och påverkansarbetet direkt mot EU-institutionerna.
- Dialog med och påverkansarbete riktat mot Regeringskansliet i aktuella frågor är centralt för vår påverkan av utvecklingen inom EU men också i Sverige. Regeringen efterfrågar också allt oftare parternas medverkan kring initiativ från EU. Här har Saco en viktig roll att fylla.
- Saco är medlemmar i Europafacket, EFS. Inom EU är EFS en social part vilket betyder att de formellt ingår i förhandlingsprocesserna i EU. Detta är en viktig position för att öka det fackliga inflytandet inom EU. Däremot driver EFS frågor för mer överstatlighet och EU-lagstiftning på det arbetsmarknads- och socialpolitiska området. Möjligheten att påverka EFS är i nuläget liten. Värdet av medlemskapet handlar om att vara en del av arenan för social dialog. Medlemskapet fyller också en viktig funktion för omvärldsbevakning och kunskap om arbetsvillkor i andra EU länder. Av detta skäl fokuserar Saco sitt påverkansarbete direkt gentemot EU-institutionerna och Regeringskansliet.

Saco, Sveriges akademikers centralorganisation, är den samlande organisationen för Sveriges akademiker. Vi är en partipolitiskt obunden facklig centralorganisation. Sacos 21 självständiga örbund företräder yrkes- och examensgrupper från hela arbetsmarknaden, inklusive egenföretagare. Något som förenar våra medlemsförbund är akademisk utbildning, kunskap, kompetens och yrkesstolthet. Totalt är över 710 000 akademiker medlemmar.

Som företrädare för Sveriges akademiker är det självklart för Saco att ständigt påverka kunskapsnivån i Sverige. Utbildning och forskning som ger kunskap är en investering för såväl samhället som individen och är en av de viktigaste faktorerna för tillväxt och utveckling av ett samhälle.

